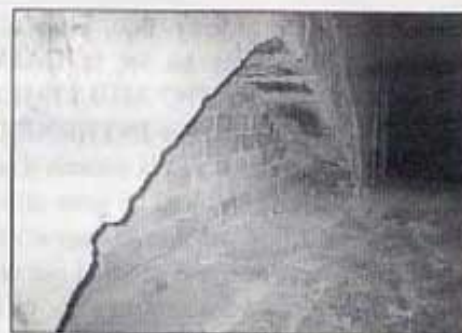

L'era.

l'aigua?. Puix mira, hi ha un pou a 400 metres del Mas, entre dos roques, a uns dos metres de fondària. Amb argadells i cànTERS anàvem a per aigua tots els dies. Més endavant, el dia que me'n vaig anar a servir, van començar a fer la cisterna de casa. Pel que fa als animals, els abeuràvem a la Bassablanca”.

Francisco parlava i parlava, els

Arc interior.

ponia el sol. Una vegada a casa, arreglàvem els matxos i el ramat. Sopàvem i -vora el foc- a fer llata, apanyar un cabàs, unes espardenyas, el que fóra. Jo (el major) anava a tirar palla als matxos i ho feia una altra vegada abans d'anar a dormir.

La nostra alimentació consistia en les collites i la matança (de bou, cabres o bacó), que es repartia en el transcurs de l'any. Teníem terra de pa, panís i patagues, un ramat d'ovelles, un altre de cabres, de burres, éguies i matxos uns set o vuit. Les raberes eren nostres i teníem un pastor que ja cobrava un duro al dia. Quan segàvem, ficàvem les garbes (els mitgers) de dos en dos i l'amo n'escollia una, sempre de la mateixa mà. Recordo ací a l'era quan batíem i que, una vegada fet el muntó del gra, l'entràvem tot al muscle cap a la casa en lloc de fer-lo amb el carro. Eren costums que ara no ho faríem aixina. Però hi havia una dita que deia: *lo sac ben gran, ben ple, carregar-lo ben alt i en ser a casa ben amunt. Si no fas açò, en esta casa, no eres home*. També, pel que fa al panís, feien dos muntons i l'amo agarrava el que volia. Respecte a vinya teníem macameu, vernassa, morrastrell... tréiem uns 600 o 700 cànTERS (decàlitres) de vi. El picàvem amb els peus, bollia vuit dies, el tréiem, el prensàvem i, en bótes, a la bodega. Com en teníem tant, el veníem. Què vols saber?...que d'on tréiem

Sòl de l'entrada de la casa.

seus ulls brillaven quan comentava i recordava el Mas tal i com era.

Per completar els records, les seues vivències, vam entrar dins de casa i em va mostrar eixa entrada que ell va empedrar, el corral, el menjador, la cuina amb un fumeral de boca ampla, les habitacions... Ja no és el que era i a Francisco se li entelaven els ulls. Vaig vore varies

arcades, tant per fora com per dins, a la casa del Mas, cosa que no he vist en la majoria de masos que he visitat. Diuen que trobar arcs indica que la construcció, és prou antiga. Francisco no em va saber aclarir això, desconeixia la data de construcció, aixina com l'origen del nom. Són coses que ja ha esborrat el temps.

Bassa del Mas.

Arc de les corralisses.